

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS NUTARTIS

2023 m. gruodžio 21 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Danguolės Bublienės (kolegijos pirmininkė), Alės Bukavinienės ir Artūro Driuko, susipažinusi su 2023 m. gruodžio 6 d. paduotu atsakovės bendrovės SIA „Pirmas“ kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. spalio 3 d. sprendimo peržiūrėjimo ir prašymu sustabdyti skundžiamo teismo sprendimo vykdymą,

nustatė:

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. spalio 3 d. sprendimu panaikino Klaipėdos apygardos teismo 2023 m. balandžio 20 d. sprendimą ir priėmė naują sprendimą – ieškinį patenkino - pripažino negaliojančiais nuo sudarymo momento: ieškovės BUAB „Dutera“ 2018 m. gruodžio 11 d. sprendimą; ieškovės ir atsakovės SIA „Pirmas“ 2019 m. kovo 12 d. akcijų pirkimo-pardavimo sutartį; ieškovės atsakovei laikotarpiu nuo 2019 m. vasario 18 d. iki 2019 m. kovo 12 d. atliktus mokėjimus: 2019 m. vasario 18 d. – 29 990 Eur, 2019 m. vasario 20 d. – 30 000 Eur, 2019 m. vasario 21 d. – 30 000 Eur, 2019 m. vasario 22 d. – 29 500 Eur, 2019 m. vasario 25 d. – 40 000 Eur, 2019 m. kovo 12 d. – 56 000 Eur, 2019 m. kovo 12 d. – 84 510 Eur. Teismas taikė restituciją ir priteisė ieškovei iš atsakovės SIA „Pirmas“ 300 000 Eur, 6 proc. metines palūkanas už priteistą sumą (300 000 Eur) nuo Lietuvos apeliacinio teismo sprendimo priėmimo dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.

Byloje pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai nustatė, kad 2019 m. kovo 12 d. atsakovė SIA „Pirmas“, būdama UAB „Singora“ vienintelė akcininkė, atstovaujama valdybos pirmininko N. S. (pardavėjas) ir ieškovė UAB „Dutera“, atstovaujama direktoriaus D. M. (pirkėjas), sudarė akcijų pirkimo-pardavimo sutartį. Sutartimi atsakovė sutartyje nustatyta tvarka ir sąlygomis perleido ieškovei UAB „Singora“ akcijas, t. y. 10 000 vnt. paprastųjų vardinių, nematerialiųjų UAB „Singora“ akcijų, kurių bendra nominali vertė yra 250 000 Eur ir kurios sudaro 100 procentų visų UAB „Singora“ akcijų, o ieškovė įsipareigojo už akcijas sumokėti sutartyje nustatyta tvarka ir sąlygomis. Šalys susitarė, kad bendra sutartimi perleidžiamų akcijų kaina yra 300 000 Eur (sutarties 2.1 – 2.2 punktai). Sutarties 2.3 punkte šalys susitarė, kad sutarties 2.1 punkte nustatytą sutarties kainą ieškovė sumokėjo atsakovei mokėjimo nurodymais: 29 990 Eur – 2019 m. vasario 15 d.; 30 000 Eur – 2019 m. vasario 20 d.; 30 000 Eur – 2019 m. vasario 21 d.; 29 500 Eur – 2019 m. vasario 22 d.; 40 000 Eur – 2019 m. vasario 25 d.; 56 000 Eur – 2019 m. kovo 12 d.; 84 510 Eur – 2019 m. kovo 12 d. Atsakovė patvirtino, kad sutarties kaina sumokėta ir dėl to pretenzijų ieškovei neturi. Vilniaus apygardos teismas 2022 m. lapkričio 29 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. eB2-2218-340/2022 UAB „Dutera“ bankrotą pripažino tyčiniu. Sprendime nustatyta, kad UAB „Dutera“ jau 2017 m. gruodžio 31 d. buvo nemoki. Kauno apygardos teismo 2020 m. lapkričio 18 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. eB2-1564-273/2020 UAB „Singora“ bankrotas pripažintas tyčiniu. Nutartyje nustatyta, kad UAB „Singora“ jau 2017 m. buvo nemoki. Buvęs ieškovės vadovas D. M. Plungės apylinkės teismo 2020 m. rugsėjo 30 d. baudžiamuoju įsakymu baudžiamojoje byloje Nr. e1-534-1111/2020 yra nuteistas.

Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, Kauno apygardos teismo 2020 m. lapkričio 18 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. eB2-1564-273/2020 nustatytas faktas, jog UAB „Singora“ 2017 m. buvo nemoki, priešingai nei nurodė pirmosios instancijos teismas, yra laikytinas prejudiciniu faktu šioje byloje.

Apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad ginčijamais sandoriais ieškovė įsigijo nemokios UAB „Singora“ akcijas ir tokiu būdu ne tik pažeidė kreditorių teises, suteikdama atsakovei privilegijuotą padėtį kitų kreditorių atžvilgiu, bet ir įsigydama bevertes UAB „Singora“ akcijas už skolintas lėšas pablogino savo turtinę padėtį. Pažymėtina, kad, nors iš pirmo žvilgsnio susidaro įspūdis, jog UAB „Singora“ akcijos buvo įsigytos už pačios UAB „Singora“ lėšas, tačiau ieškovės bankroto byloje UAB „Singora“ 2021 m. gruodžio 2 d. nutartimi yra įtraukta į BUAB „Dutera“ kreditorių sąrašą su 275 000 Eur finansiniu reikalavimu (paskolintų lėšų suma). Taigi bevertės UAB „Singora“ akcijos buvo įsigytos už ieškovės pasiskolintas lėšas, taip nepagrįstai sumokant tik vienam iš ieškovės kreditorių.

Apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, kad atsakovė, sudarydama ginčijamus sandorius, žinojo (turėjo žinoti), jog UAB „Singora“ akcijos yra bevertės, o šių akcijų pardavimas ieškovei už 300 000 Eur, iš kurių 275 000 Eur buvo pasiskolinti pačios UAB „Singora“, yra akivaizdi priešpriešinių įsipareigojimų disproporcija. Atsižvelgęs į nustatytas aplinkybes, apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad šiuo atveju abi šalys – tiek ieškovė, tiek atsakovė – buvo nesąžiningos. Taigi yra visos sąlygos, būtinos ginčijamus sandorius pripažinti negaliojančiais CK 6.66 straipsnio 1 dalyje įtvirtintu pagrindu.

Apeliacinės instancijos teismas padarė išvadą, kad ginčijamais sandoriais buvo pažeista imperatyvioji įstatymo nuostata sutartiniuose santykiuose elgtis sąžiningai, nes ginčijamais sandoriais pasinaudojant ieškove iš UAB „Singora“ buvo pervestos piniginės lėšos atsakovei taip pažeidžiant kitų ieškovės kreditorių teises, o šio pažeidimo padarinys yra sandorio negaliojimas. Taigi, ginčijami sandoriai prieštarauja imperatyviosioms įstatymo normoms, todėl yra niekiniai ir negaliojantys.

Be to, apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad ginčijami sandoriai yra akivaizdžiai ieškovei ekonomiškai nenaudingi sandoriai. Taip ieškovė įrodė prieštaravimą juridinio asmens tikslams, kaip sąlyga sandorį pripažinti negaliojančiu CK 1.82 straipsnio 1 dalies pagrindu.

Pripažinęs sandorius negaliojančiais, apeliacinės instancijos teismas taikė restituciją ir įpareigojo atsakovę grąžinti ieškovei 300 000 Eur.

Atrankos kolegija 2023 m. lapkričio 27 d. nutartimi DOK-4954/j u atsisakė priimti pirmą kartą 2023 m. lapkričio 16 d. paduotą atsakovės bendrovės SIA „Pirmas“ kasacinį skundą, nustačiusi, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus.

Pagal CPK 350 straipsnio 5 dalį asmuo, kurio skundą atsisakoma priimti dėl to, kad jis neatitinka CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų, ištaisęs trūkumus, turi teisę iš naujo paduoti kasacinį skundą, nepažeisdamas CPK 345 straipsnyje nustatyto termino.

Atrankos kolegija, susipažinusi su antrą kartą atsakovės paduotu kasaciniu skundu, pažymi, kad antrą kartą paduotame atsakovės bendrovės SIA „Pirmas“ kasaciniame skunde keliama tie patys teisės klausimai, kaip ir ankstesniame atsakovės kasaciniame skunde, kurį jau buvo atsisakyta priimti (dėl fakto prejudicinės reikšmės pagal CPK 182 straipsnio 2 punktą, dėl atsakovės nesąžiningumo sudarant ginčo sandorius, dėl restitucijos taikymą reglamentuojančių teisės normų taikymo ir aiškinimo). Antrą kartą paduotame kasaciniame skunde pateikta šio skundo argumentų santrauka, kitaip išdėstyti tam tikri argumentai, o kasacinio skundo turinys ir esmė išliko nepakitę.

Atsisakydama priimti ankstesnį skundą atrankos kolegija jau įvertino, kad nėra tokios teisės problemos, kurios išsprendimas turėtų esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui.

Anksčiau teikto kasacinio skundo argumentus atrankos kolegija jau įvertino kaip nepagrindžiančius kasacijos pagrindų egzistavimo, todėl nėra

pagrindo dėl naujo kasacinio skundo priimtumo daryti kitokią išvadą nei pirmiau teikto kasacinio skundo atveju.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Kadangi kasacinį skundą atsisakoma priimti, tai prašymas sustabdyti skundžiamo teismo sprendimo vykdymą nenagrinėjamas.

Atrankos kolegija 2023 m. lapkričio 27 d. nutartimi DOK-4954 nutarė grąžinti atsakovei 3225 Eur sumokėtą 2023 m. lapkričio 16 d. žyminį mokestį.

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Danguolė Bublienė

Alė Bukaviniienė

Artūras Driukas